

ҰЛЫ ДАЛА

Ұлы дала, дала, дала, қасиетім!
Перзентіңмін тағзым етіп бас иетін.
Ұлы дала — ұлы анамсың, топырағыңнан,
Жаратылдым, өзінді де мен сүйетін.

Маған ұлы бесік болған ұлы далам,
Сенде туды кем, атам, ұлы бабам!
Мені емізген бұлағыңнан сусындапты,
Ұлы елім, хан мен батыр, би мен данам.

Маған ұлы тіл бітірген ұлы далам,
Сол тілімде өзін жайлы жыр жаттағам.
Сен тудырған ақындардың сөздерінен,
Шабыт алып, енді саған сыр ақтарам.

...Кендігінді айтып несін мақтанайын,
Бөтен жұрттың сұқ көзінен сақтанайын.
Сауырыңа толған байлық, кенішінді,
Ауызға алмай сандығыңа сап қояйын.

...Алтын құрсақ дархан далам, байтақ
далам!
Сенде туған адам да кең, байтақ адам.
Сенде туған сақ, ғұн, сармат атқа қонса,
Дүр сілкінген шарға ұқсаған байтақ ғалам.

...Сен — өжетсің, сенде туған ер де өжет,
Боландыққа ондай өжет қалай төзед.
Бұғауда өмір сүрмеу үшін түркі ұлдарың,
Босағана қорған болды, болды күзет.

Көк түркінің жауынгері ұлға — құлдың,
Қызға — күннің тас қамытын кигізбепті.
Қасиетті топырағына дұшпандардың,
Тұлпарының тұяғын да тигізбепті.

Көк бөрімен қатар өскен көк түркілер,
Бұл күнде де ел есінде, міне, ғажап!
Тарихының том-том болған тарауларын,
Жазыпты олар қағазға емес, тасқа қашап.

Көк түркінің арқалап ап аманатын,
Сол түріктің ұрпағы боп саналатын.

...екен жауынгер ер.

«ӨТКЕНГЕ» ХАТ

Сәлемнен бастадым мен хаттың басын,
«Бүгінім» бұл ісімді жатсынбасын.
«Өткенім», амансың ба, қалың қалай?
Домалап қуантты ма өрге тасың?!

«Өткенім», кінәлайсың түсінемін,
Кей түні келместі ойлап күрсінемін.
Мені қойшы, жағдайым жаман емес,
Тауып жатыр «бүгінім» жүрек емін.

Білемін сол бір шақтың оралмасын,
Күліп келіп, жарқын жүздім қол алмасын.
Болашақта «бүгініммен» кезіктірсем,
Кім біледі, ұзақ қарап, аялдарсын...

ЕЙ, УАҚЫТЫМ!

Ей, уақытым!
Қайтар менің жастығымды.
Оған қосып, қайтар тағы пәктігімді.
Адамдарға сенгізбей сынататын,
Қайтаршы деп сұраймын сақтығымды.

Баймұхан Сырым Жанболатұлы

1993 жылы 9 ақпанда Алматы

қаласында дүниеге келген.

Алғашқы өлеңін 4 сыныпта

анасына арнап жазған. Мұқағали,

Мағжан сынды ақындардың

өлеңдерін сүйіп оқиды.

Қазіргі таңда әл-Фараби

атындағы ҚазҰУ-дың

журналистика факультетінің

1-курс студенті.

Ей, уақытым!

Оралтшы, ғаламторсыз сол заманды,

Ақ сақамды оралтшы, көк шанамды.

Ойнайтұғын оралтшы алаңымды.

Айқайменен қайтатын, кеш қараңғы.

ҚАЗАҒЫМА

Бұл өлеңді қазағыма арнадым,

Ойымды осылай, өлеңмен өріп жалғадым.

Оңынан оқы, солынан оқы ол — қазақ!

Сенбесен, досым, салыстырып көр
қалғанын.

Бұл өлеңді қазағыма арнадым,

Қазағы үшін аянып, қорқып қалмадым.

Тілерім көп қой, алайда бар бас тілек —

Аман қыл, Алла, қазағымның «мал-
жанын».

Бұл өлеңді қазағыма арнадым,

Құдайдан ғана алатын тілеп әр таңын.

Көкейде жүрген үміті басым бір тілек,

Қазақ боп тудым, казак боп өлу —
арманым!

Қакты да зымырады, өз жөніне,
Талдыры өз көзіне сенбеді ме.
Қала берді, жігіт байқұс еніреумен,
Сол сәтте махаббатты жерледі де.

Терезеде отыр енді мұнын шағып,
Неге кеттін, жүрмін ғой мен қиналып.
Мұнды кештен тұп-тура жыл өтіпті,
Уақыт деген тоқтамай кеткен ағып.

ҚЫРЫҚ БЕСКЕ ТОЛДЫ АНАМ

Босанып мені, толғаған,
Кішкентайымнан қорғаған.
Өсірген мені әлпештеп,
Қырық беске толды анам!

Ауырсам көңілі болмаған,
Шырылдап жанын қоймаған.
Осы халге жеткізген,
Қырық беске толды анам!

Алыстан сәлем жолдаған,
Сағынып, талай болды алаң.
Бәріне көнген, шыдаған,
Қырық беске толды анам!

Балаңмын өлең жолдаған,
Кей-кейде болдым «оңбаған».
Анашым, кешір балаңды,
Жиырмаға әлі толмаған!

Көңілді аулап, несіне түстің сарсаңға?

Еркін өскен қазақтың деп аталатын.

Ұлы далам, сенде туған ұлың казак!
Жүрегі де, санасы да, ойы азат.
Дос пейілмен адамзатты бауыр танып,
Хақ төрінен орын берген мәрттік жасап.

Ұлы далам, сенде туған қазақ — ұлы,
Барша адамзат, ғалам біліп жүрсін мұны!
Көңілдері каншалықты жомарт болса,
Көл-көсір боп таусылмайды әні, жыры.

...Ұлы далам, бабам сенің құшағыңда,
Ғұмыр кешіп, азды-көпті жыл жасаған.
О бастан-ақ топырағыңнан жаратып ед,
Қайта өзіңе тапсырыпты хақ Жасаған.

Өлді дейді, өлмеген-ау бірақ олар,
Ескірмейтін ескерткіш боп тұрар бұлар.
Жақсы аты мен ғалым хаты өлмейді деп,
Мәңгі өмірдің сырын айтып кеткен болар.

Даласымен бір жасаған дана баба,
Ұрпағына табыстаған ұлы мұра.
Текше-текше алтын емес қалдырғаны,
Алтыннан да құны биік ұлы дала!

Міне, осындай болған екен бабаларым,
Ұлы далам, міне, осындай балаларың.
Перзентімен мәртебесі биіктеген,
Ұлы дала, анасысың аналардың.

Далам менің, бабалардың аманаты,
Тәңірімнің сыйы, рахым, шапағаты.
Тал бесіктен жер бесікке жеткенімше,
Жүрегімде сақталатын махаббаты.

Ұлы дала бауырында өмір сүрген,
Ұлы елдің маңдайында бар бақтары.
Ұлылықтан жинап бойға ұлылықты,
Алған екен ұлы дала ұрпақтары!

Данагүл АСЫР,
ЭжБЖМ-нің 2-курс студенті

Қайтар артқа, кешегі балалықты,
Ессіздік пен ес жиған аралықты.
Қайтаршы, бала күнгі достарымды,
Келісіп жасайтұғын шалалықты.

Ей, уақытым!
Қайтар деймін, тағы да өткенімді,
Томпыып ренжіген өкпе күнді.
«Тарыдай кіріп, тау боп шыққан»
Қайтар алқам-салқам қайтатұғын
мектебімді.

Ей, уақытым!
Алғашқы махаббатты, оралт артқа,
Куәгер оған болған ескі тақта.
Оралтшы сол күндерді, өтінемін.
Отыратын тығылып, қарап артта.

ДҮНИЕ ОЙЛАТПАҒАН ЕШТЕҢЕНІ

Екеуі жүруші еді, күліп ойнап,
Махаббаттан көздері бал-бұл жайнап.
Аңғармады қатерді төніп тұрған,
Сыр шертісіп, кете барды өткенді ойлап.

Кеш болатын, жұлдыздар көкте жайнап,
Ай болса, жарқыраған тұрды айқайлап.
Дүние ойлатпаған ештеңені,
Тым-тырыс, болатұғын жақын аймақ.

Көлікке ақырындап қадам басты,
Бакыт, шіркін, ойлатпаған аяқ асты.
Сол мезетте жолдан өткен «кос аққуды»,
Мас айдап келе жатқан көлік қақты.

Құқылы жанмын, мен дағы сенде шаршауға.

Іздедім шындық, табатын бірақ түрім жоқ,
Жалғанды ғана көремін қайда барсам да.

Жалғанға толы, карасан, нені алсаң да.
Шындықты іздеп, жүрсіндер мына баршан да.
Тоздырып табан, үмітті талай күл еттік,
Сол үшін, достар, рұқсат қой кейде шаршауға.

Жұқартып жүйке, қайнатып миды алсаң да,
Миллионнан бөлек, бөлініп жалғыз қалсаң да.
Демалып алып, күресті ары жалғастыр,
Шаршадым деп те, болмайды тағы жар сауға.

«Гүл өссе, жердің көркі»

Ауламызда жайқалып өсіп тұрған гүлдер қашан да адам көңіліне қуаныш ұялатып, ерекше сезімге бөлейді. Гүлдердің сұлулығына тамсанып, адамзат баласы әдемілікке біртабан жақындай түседі. Гүл өсіру, оны күтіп, баптау да оңай шаруа емес. Әрі ол - кез келген адамның қолынан келе бермейтін іс. Жаныңды жадыратып сала беретін әсем гүлдер біздің де университетіміздің көркін ашып тұр. Қазақ ұлттық университетінің өзге оқу орындарынан ерекше болып көрінетін тұсы да осы жайқалған табиғатының тамаша көрінісінен емес пе?

Қысы-жазы студенттерге тамаша көңіл-күй сыйлап, өмірге деген құлшыныстарының арта түсуіне себепкер, студенттер қалашығының баптап өсірілген бағы — Алматы қаласының ең сұлу орындарының бірі.

«Гүл өссе, жердің көркі» деген мақал да осындай әдемілікке құштарлықтан айтылса керек. Осындай республикалық ғылыми-танымдық «Гүлстан» журналының гүлзар бағы да көпшіліктің көз қуанышына айналған. «Гүлстан» республикалық ғылыми-танымдық, көпшілік журналы мен «Гүлзар» қоғамдық

бірлестігі бүкіл Қазақстанда абаттандыру жұмыстарына үлгі көрсетіп, үгіт-насихат жасап, үлес қосып келеді.

Биыл Қазақстан Жазушылар Одағы басқармасымен бірлесіп өткен баспасөз конференциясында ұлы Абайдың 170 жылдығына 170 емен ағашын отырғызу идеясын көтерді. Осыған орай, Алматы облысының Кербұлақ ауданының Басши ауылында қазақтың бас ақыны Абай Құнанбайұлына арналған еліміздегі алғашқы тақырыптық бақ ашылады. Онда ұлы Абай жүріп өткен жол —

Семей қаласынан бастап, Күшікбай асуы, М. Әуезов туған Бөрлі ауылы, Құнанбай қажы әулетінің қыстауы әрі қорымы Ақшоқы, Енлік-Кебек мазары, Енлік-Кебек ұйтасы, Әйгерім бұлағы, Жидебайға дейінгі аралық жана Абай бағында көрініс таппақшы.

Сол үшін «Гүлстан» ғылыми-танымдық журналының бас редакторы Гөзел Құлжабаева Абайдың туып-өскен мекеніне, киелі Жидебайға барып, ақын рухына тағзым етіп қайтты.

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті мен «Гүлзар» қоғамдық бірлестігі, «Гүлстан» журналы арасындағы меморандум аясында университетіміздің белсенді жастары «Айналанды нұрландыр» жобасы көлемінде бірқатар жұмыстар атқарып, айналамыздың тазарып, гүлденуіне үлес қосуда. Бұл — қоғамды дамытушы ғана емес, жанымызды тазартып, айналаны нұрландыратын бірден-бір бағдарлама. Елімізде мұндай игі іс-шаралар жалғасын тауып, халық болып көгалдандыруға атсалыссақ, мемлекетіміз гүлденіп, өркендей берері анық.

Толғанай СЕЙСЕНБАЙ,
Студенттік баспасөз орталығы

Студенты и преподаватели КазНУ приняли участие в общегородском субботнике